DZIENNIK URZĘDOWY MINISTERSTWA FINANSÓW

WARSZAWA, 4 lipca 1951 — Nr 14 — Poz. 47

TREŚĆ:

47

OKÓLNIK

z dnia 19 czerwca 1951 r.

w sprawie wykładni niektórych przepisów ustawy o podatkach terenowych. Nr PM. 13589/5/51.

Celem jednolitego stosowania przepisów ustawy z dnia 26 lutego 1951 r. o podatkach terenowych (Dz. U. R. P. Nr 14 poz. 110) na podstawie art. 2 ust. 3 pkt 1) dekretu z dnia 16 maja 1946 r. o postępowaniu podatkowym (Dz. U. R. P. z 1950 r. Nr 56, poz. 506) wyjaśnia się co następuje:

Objaśnienia wstępne:

1. Powołane w niniejszym okólniku artykuły bez bliższego określenia oznaczają artykuły ustawy z dnia 26 lutego 1951 r. o podatkach terenowych (Dz. U. R. P. Nr 14, poz. 110), powołane zaś paragrafy bez bliższego określenia oznaczają paragrafy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 12 maja 1951 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o podatkach terenowych (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 237).

2. W okólniku używane są następujące skróty:

post. pod. — dekret z dnia 16 maja 1946 r. o postępowaniu podatkowym (Dz. U. R. P. z 1950 r. Nr 56, poz. 506),

r. w. do post. pod. — rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 1951 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów dekretu o postępowaniu podatkowym (Dz. U. R. P. Nr 5, poz. 43),

zob. pod. — dekret z dnia 26 października 1950 r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 452),

k. z. — kodeks zobowiązań ogłoszony rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. (Dz.U.R.P. z 1933 r. Nr 82, poz. 598, z 1934 r. Nr 54, poz. 492, Nr 59, poz 509, z 1939 r. Nr 84, poz. 538, z 1945 r. Nr 40, poz. 224 i z 1950 r. Nr 34, poz. 312),

pr. rz. — prawo rzeczowe — dekret z dnia 11 października 1946 r. (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 57, poz. 319 i z 1950 r. Nr 34, poz. 312).

naj. lok. — dekret z dnia 28 lipca 1948 r. o najmie lokali (Dz. U. R. P. z 1950 r. Nr 51, poz. 479 i z 1951 r. Nr 10, poz. 75),

r. w. do naj. lok. — rozporządzenie Ministrów: Odbudowy, Administracji Publicznej Ziem Odzyskanych i Skarbu z dnia 23 października 1948 r. w sprawie wykonania dekretu o najmie lokali, wydane co do § 18 po porozumieniu z Prezesem Centralnego Urzędu Planowania (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 398).

Przepisy ogólne.

Do art. 1 ust. 3.

W przypadkach, w których ustalanie miejsca wykonywania świadczeń podlegających podatkowi targowemu nastręcza trudności, a w szczególności co do świadczeń wykonywanych przez grupy osób określonych w art. 19 ust. 1 pkt 2), 3) i 4) organem finansowym, uprawnionym do poboru tego podatku jest organ finansowy prezydium miejskiej lub gminnej rady narodowej, właściwy wg miejsca zamieszkania lub pobytu osób wykonujących te świadczenia.

Do art. 2 ust. 2.

Zasady dotyczące wprowadzenia podatków o których mowa w tym przepisie zawiera okólnik z dnia 9 maja 1951 r. Nr PM. 9804/5/51 w sprawie wytycznych przy wprowadzaniu terenowych podatków fakultatywnych (Dz. Urz. Min. Fin. Nr 12, poz. 40). W części II tego okólnika zawarta jest również wykładnia określeń „budowy" i „utrzymanie" dróg, ulic i placów oraz zakładów i urządzeń komunalnych.

Do art. 3 ust. 1.

Wzorcowe uchwały w zakresie wprowadzenia podatków o których mowa w tym przepisie zawiera okólnik z dnia 9 maja 1951 r. Nr PM. 9804/5/51. (Dz. Urz. Min .Fin. Nr 12, poz. 40).

Do art. 3 ust. 2.

Uprawnienia rad narodowych w zakresie zwalniania od podatku niektórych grup podatników służą także w zakresie podatku od posiadania psów. Wynika z tego, że rady narodowe mogą w tym podatku wprowadzać dalsze całkowite lub częściowe zwolnienia od podatku niektórych grup podatników (ulgi podatkowe), oprócz zwolnień określonych w § 14.

Podatek od nieruchomości.

Do art. 4 ust. 1.

1. Z przepisów prawa rzeczowego (art. art. 28—42) wynika, że prawo własności obejmuje uprawnienia właściciela — płynące ze służącego mu prawa własności do rzeczy — do czynienia tego wszystkiego czego mu ustawy wyraźnie nie zabraniają, a w szczególności do używania rzeczy, pobierania z niej pożytków i rozporządzania swoim prawem (zbywania rzeczy, ustanawiania prawa użytkowania, wynajmowania lub wydzierżawiania).

2. Prawo własności jest w zasadzie prawem niepodzielnym, może być jednak ono podzielone na idealne, ułamkowe części, a to w przypadku gdy np. jedna nieruchomość należy do dwu lub więcej osób (współwłasność art. art. 78—99 pr. rz.).

Jeżeli nieruchomość stanowi współwłasność dwu lub więcej osób, dokonuje się jednego wymiaru podatku dla całej nieruchomości, z wyjątkiem przypadków przewidzianych w art. 7 ust. 2. Nakaz płatniczy powinien z reguły wymieniać wszystkich współwłaścicieli nieruchomości i może być skutecznie doręczony jednemu z nich, dowolnie wybranemu przez organ finansowy,

3. Państwo lub inne osoby prawa publicznego mogą przenieść własność nieruchomości na inne osoby z zastrzeżeniem, że z upływem oznaczonego terminu (nie krócej niż 30 lat) własność powróci samym przez się prawem do Państwa lub innej osoby prawnej prawa publicznego, która tę własność czasowo na inną osobę przeniosła. W tym przypadku zachodzi własność czasowa (art. art. 100—112 pr. rz.). Właściciela czasowego traktuje się pod względem podatkowym na równi z właścicielem nieruchomości.

4. W myśl art. 296 § 1 pr. rz. kto rzeczą faktycznie włada jak właściciel jest jej posiadaczem.

5. Według przepisu art. 4 ust. 1 obowiązek podatkowy w podatku od nieruchomości ciąży zarówno na właścicielach jak i posiadaczach nieruchomości. Ministerstwo Finansów poleca jednak ustalać zobowiązania podatkowe z reguły właścicielom nieruchomości, obciążać zaś podatkiem posiadaczy nieruchomości tylko wówczas, gdy właściciele są nieznani z miejsca zamieszkania lub pobytu.

6. W myśl art. 1 § 1 dekretu z dnia 8 października 1946 r. zawierającego prawo spadkowe (Dz. U. R. P. Nr 60, poz. 328) ogół majątkowych praw i obowiązków zmarłego stanowi spadek po nim. W myśl przepisu art. 3 § 1 prawa spadkowego w związku z przepisem art. 82 § 1 dekretu z dnia 8 listopada 1946 r. o postępowaniu spadkowym (Dz. U. R. P. Nr 63, poz. 346), spadkiem nieobjętym jest spadek w czasie od śmierci spadkodawcy do czasu objęcia spadku przez spadkobiercę.

W przypadku gdy w skład spadku nieobjętego wchodzi nieruchomość, wymiar podatku od nieruchomości (nakaz płatniczy) powinien opiewać na spadek nieobjęty; w tym przypadku nakaz płatniczy doręcza się osobie sprawującej zarząd spadku nieobjętego (masy spadkowej) (art. 21 ust. 3 i 4 post. pod.).

Do art. 4 ust. 2.

1. Przez prawo użytkowania nieruchomości rozumie się niezbywalne prawo używania cudzej nieruchomości i pobierania jej pożytków z obowiązkiem zachowania substancji i dotychczasowego przeznaczenia nieruchomości. Prawo użytkowania jest niezbywalne, nie oznacza to jednak, by użytkownik nie mógł wykonywać tego prawa przez osoby trzecie, a w szczególności oddawać rzecz w najem lub dzierżawę (art. art. 130—135 pr. rz.).

2. Według art. 402 k. z. przez umowę dzierżawy wydzierżawiający zobowiązuje się dać dzierżawcy używanie i użytkowanie rzeczy lub prawa majątkowego, a w szczególności prawo wytwarzania i pobierania pożytków przez czas oznaczony lub nieoznaczony za zapłatę umówionego czynszu. Czynsz może być oznaczony w pieniądzu lub rzeczach zamiennych innego rodzaju albo w ułamkowej części pożytków.

Wyraz „użytkowanie" w wymienionym art. 402 k. z. nie wskazuje na prawo rzeczowe jakim jest prawo użytkowania; wyraz ten w tym przepisie oznacza jedynie uprawnienie, wynikające z prawa dzierżawy do pobierania pożytków.

3. Użytkowania nie należy utożsamiać z dzierżawą nieruchomości. Istotne różnice między użytkowaniem, a dzierżawą polegają na tym, że:

1) użytkowanie jest ograniczonym prawem rzeczowym, którego ustanowienie następuje z mocy umowy między właścicielem a użytkownikiem, przy czym oświadczenie właściciela nieruchomości powinno być pod rygorem nieważności złożone w formie aktu notarialnego (akt notarialny nie jest potrzebny, gdy właścicielem nieruchomości jest Państwo, które oddaje nieruchomość w użytkowanie podmiotem gospodarki uspołecznionej), dzierżawa zaś jest umową między wydzierżawiającym a dzierżawcą, która jeżeli jest zawarta na czas dłuższy niż rok, powinna być pismem stwierdzona (niekoniecznie w formie aktu notarialnego),

2) użytkowanie może być bezpłatne, z istoty zaś dzierżawy wynika jej charakter odpłatny,

3) użytkowanie ustanowione na rzecz osoby fizycznej wygasa najpóźniej z jej śmiercią, ustanowione zaś na rzecz osoby prawnej nie może trwać dłużej niż lat 30, dzierżawa zaś, która może być zawarta na czas nieoznaczony, w razie śmierci dzierżawcy wchodzi w skład spadku,

4) użytkownik może wykonywać swe prawo użytkowania przez osoby trzecie a w szczególności może oddać rzecz w najem lub w dzierżawę, natomiast dzierżawca bez zgody wydzierżawiającego nie ma prawa oddawać rzeczy osobie trzeciej do bezpłatnego używania, ani poddzierżawiać jej choćby w części.

4. Jeżeli na nieruchomości ustanowione zostało prawo użytkowania, obowiązek podatkowy ciąży nie na właścicielu nieruchomości, lecz wyłącznie na użytkowniku, natomiast w przypadku dzierżawy obowiązek podatkowy ciąży nie na dzierżawcy, lecz na wydzierżawiającym (na właścicielu, na właścicielu czasowym lub na użytkowniku).

Obowiązek podatkowy w podatku od nieruchomości ciąży w stosunku do nieruchomości stanowiących własność Państwa, będących w użytkowaniu (we władaniu) podmiotów gospodarki uspołecznionej nie na właścicielu, którym jest Państwo, lecz na podmiocie użytkującym nieruchomość.

5. Odpowiedzialność solidarną użytkownika i dzierżawcy nieruchomości za podatek od nieruchomości reguluje art. 20 zob. pod.

Do art. 4 ust. 3.

W przypadku, gdy budynek nie stanowi własności właściciela gruntu, na którym jest wzniesiony, a należący do budynku grunt (art. 5 pkt 1 i §§ 3, 4 i 5), znajduje się w używaniu właściciela gruntu, obowiązek podatkowy w podatku od nieruchomości z tego gruntu, ciąży jednak na właścicielu budynku.

Do art. 5 pkt 1) (§§ 3, 4 i 5).

1. Przepis art. 5 pkt 1) poddaje podatkowi od nieruchomości nie tylko same niezwiązane z gospodarstwem rolnym budynki z zabudowaniami ubocznymi, lecz także należące do nich grunty. Określenie gruntów należących do budynków zawierają przepisy §§ 3, 4 i 5. Określenie to ma na celu spowodować—odmiennie niż to było dotychczas pod rządem dekretu o podatkach komunalnych, gdy budynki były opodatkowane podatkiem od nieruchomości, a należące do nich grunty podatkiem gruntowym—by niezwiązane z gospodarstwem rolnym budynki i należące do nich grunty podlegały, jako całość, wyłącznie podatkowi od nieruchomości. Stąd też np. niezwiązany z gospodarstwem rolnym budynek mieszkalny wraz z należącym do niego gruntem, nieprzekraczającym 5000 m², a będący własnością pracownika, którego istotną podstawę utrzymania stanowi wynagrodzenie za pracę, podlega, jako całość, wyłącznie podatkowi od nieruchomości.

Ponadto nadmienia się, że podatkowi od nieruchomości podlegają budynki użytkowe wraz z należącymi do nich gruntami (§§ 4 i 5), zajęte przez przedsiębiorstwa, których działalność nie obejmuje prowadzenia gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku gruntowym, chociażby przy budynkach tych znajdowały się także grunty, podlegające podatkowi gruntowemu z tego powodu, że ich powierzchnia przekracza 5000 m² i są one użytkowane stale jak pola uprawne, łąki, pastwiska, sady i ogrody lub też znajdują się pod lasami lub wodami zamkniętymi, użytkowanymi dla celów hodowli ryb lub rybołóstwa. Nadmienia się, że do powierzchni 5000 m² gruntu o którym mowa w § 3 ust. 1 nie wlicza się powierzchni gruntu pod budynkami, zabudowaniami ubocznymi wraz z przejściem i podwórzem.

2. Przepis art. 5 pkt 1) odmiennie niż to czynił odpowiadający mu art. 15 dekretu o podatkach komunalnych nie uzależnia zakresu obowiązku podatkowego od tego czy budynek jest położony w mieście czy w gminie. Oznacza to, że budynki wraz z należącymi do nich gruntami i zabudowaniami ubocznymi związane z gospodarstwem rolnym (§ 2 ust. 2) położone w miastach nie podlegają obecnie podatkowi od nieruchomości. Gospodarstwa rolne położone w miastach opłacają zatem wyłącznie podatek gruntowy.

Do art. 5 pkt 2).

1. Przepis art. 5 pkt 2) odnosi się do budynków związanych wprawdzie z gospodarstwem rolnym, które jednak są wynajmowane lub wydzierżawiane na cele nierolnicze na cały rok podatkowy, jeżeli budynki te składają się więcej niż z czterech izb (porównaj art. 6 ust. 1 pkt 8) lit. a).

Przyjąć należy, że warunek co do czasu będzie spełniony także i w tym przypadku, gdy zachodzić będzie krótkotrwała przerwa w najmie lub w dzierżawie budynku w zasadzie stale wynajmowanego lub wydzierżawianego w roku podatkowym na cele nierolnicze. Natomiast warunek ten nie będzie zachodził, gdy budynki związane z gospodarstwem rolnym wynajmowane są tylko sezonowo, budynki bowiem wynajmowane przez rolników np. letnikom w okresach letnich wolne są od podatku z mocy art. 6 ust. 1 pkt 8) lit. b).

2. W przypadku, gdy na cały rok podatkowy zostały wynajęte lub wydzierżawione na cele nierolnicze tylko części budynku lub zabudowania uboczne, wówczas podatkowi od nieruchomości podlegają jedynie wynajęte lub wydzierżawione części budynku lub zabudowania uboczne.

Do art. 5 pkt 3).

Pojęcie gruntów nie zabudowanych nie wchodzących w skład gospodarstwa rolnego zawiera § 6.

Do art. 6 ust. 1 pkt 1).

1. Założeniem przepisu jest zwolnienie od podatku wszelkich nieruchomości, związanych z działalnością administracyjną Państwa. Założenie to potwierdza także przepis ust. 2, który wyłącza ze zwolnień te nieruchomości lub ich części, stanowiące własność Państwa, które chociaż zostają we władaniu władz i urzędów oraz zakładów i instytucji państwowych, jednakże są zajęte na przedsiębiorstwa, bądź oddane w najem lub w dzierżawę albo do bezpłatnego używania lub użytkowania. Podlegają zatem podatkowi nieruchomości związane z działalnością gospodarczą Państwa.

2. Na tle przepisów prawa rzeczowego (zobacz wyjaśnienia do art. 4) należy uznać, że władanie jest faktyczną władzą nad nieruchomością, ze strony osoby uprawnionej niezależnie od tego kto tę władzę wykonuje. Tak więc nieruchomość może pozostawać we władaniu samego właściciela, bądź posiadacza lub też użytkownika. Władanie nie zachodzi w odniesieniu do dzierżawcy.

3. W myśl uchwały Prezydium Rządu z dnia 23 grudnia 1950 r. w sprawie włączenia w skład ministerstw centralnych zarządów (Mon. Pol. z 1951 r. Nr A—5, poz. 63), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1951 r., centralne zarządy są urzędami państwowymi.

4. Do zakładów i instytucji państwowych tj. utrzymywanych przez Państwo zalicza się w szczególności:

1) zakłady naukowe i wychowawcze, internaty i bursy oraz przedszkola,

2) instytuty naukowo-badawcze powoływane na podstawie art. 108 dekretu z dnia 28 października 1947 r. o organizacji nauki i szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 66, poz. 415) i instytuty naukowo-badawcze dla potrzeb gospodarki narodowej tworzone na podstawie art. 1 ustawy z dnia 8 stycznia 1951 r. o tworzeniu instytutów naukowo-badawczych dla potrzeb gospodarki narodowej (Dz. U. R. P. Nr 5, poz. 38),

3) archiwa, biblioteki, muzea,

4) Zakład Lecznictwa Pracowniczego oraz wszelkiego rodzaju zakłady społeczne służby zdrowia, jak: instytuty przeciwrakowe, sanatoria dla chorych na gruźlicę, szpitale psychiatryczne, sanatoria dla nerwowo-chorych, szpitale wojewódzkie i powiatowe, szpitale kliniczne, okręgowe i powiatowe ośrodki zdrowia, prewentoria, izby porodowe, apteki z wyjątkiem aptek otwartych.

Apteki otwarte są to apteki które mogą być prowadzone przez jednostki gospodarki uspołecznionej w ramach sieci (planu rozmieszczenia) ustalonej przez Ministra Zdrowia, a które przeznaczone są do zaopatrywania na zasadach handlowych w leki i inne artykuły wszystkich zgłaszających się (art. 1 ust. 3, art. 3 ust. 1 pkt 1) i art. art. 8—10 ustawy z dnia 8 stycznia 1951 r. o aptekach (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 2),

5) zakłady lecznicze Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego,

6) zakłady i instytuty o charakterze opieki społecznej jak: żłobki, domy matki i dziecka, domy dziecka i młodzieży, specjalne zakłady wychowawcze, schroniska dla nieletnich, pogotowia opiekuńcze, domy turnusowe, domy kultury dziecka, domy opieki dla dorosłych, zakłady specjalne dla niewidomych, zakłady specjalne dla nieuleczalnie chorych, domy wychowawczo-zarobkowe dla kobiet, domy pracy przymusowej, internaty dla niewidomych i ciężko poszkodowanych inwalidów,

7) Zakład Ubezpieczeń Społecznych

5. Nieruchomości stanowiące własność Państwa, a pozostające we władaniu zakładów bądź instytucji państwowych korzystają ze zwolnienia od podatku niezależnie od tego, czy zakłady te bądź instytucje posiadają odrębną od Państwa osobowość prawną. Natomiast, jeżeli nieruchomość stanowią własność tych zakładów bądź instytucji, to nieruchomości te nie korzystają ze zwolnień przewidzianych w tym przepisie. Mogą one jednak korzystać ze zwolnień na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 4), jeżeli zachowały warunki zwolnienia, od których uzależnione jest zwolnienie od podatku dochodowego.

Do art. 6 ust. 1 pkt 2).

1. W myśl art. 1 dekretu z dnia 21 września 1950 r. o opodatkowaniu przedsiębiorstw gospodarki uspołecznionej (Dz. U. R. P. Nr 44, poz. 399) za podmioty gospodarki uspołecznionej uważa się:

1) przedsiębiorstwa:
   a) państwowe,
   b) o kapitale mieszanym państwowym i spółdzielczym,
   c) mające formę spółek prawa cywilnego lub handlowe, a w których Państwo, przedsiębiorstwa państwowe albo osoby prawne prawa publicznego posiadają udział wynoszący ponad 50% kapitału zakładowego,

2) banki,

3) centrale spółdzielczo-państwowe, centrale spółdzielni oraz spódzielnie,

4) instytucje publiczno-prawne oraz organizacje polityczne, społeczne lub zawodowe w zakresie ich działalności gospodarczej.

2. Przepis art. 6 ust. 1 pkt 2) odnosi się także do gruntów, nie zabudowanych, nie związanych z gospodarstwem rolnym, stanowiących własność Państwa, będących we władaniu przedsiębiorstw pozostających pod zarządem państwowem, zgodnie bowiem z zasadą zawartą w okólniku z dnia 12 lutego 1951 r. Nr BD. 1647/2/51 w sprawie opodatkowania przedsiębiorstw (majątków) pozostających pod zarządem państwowym ((Dz. Urz. Min. Fin. Nr 6, poz. 18) przedsiębiorstwa przejęte pod zarząd państwowy należy traktować pod względem podatkowym na równi z przedsiębiorstwami państwowymi. Zaznacza się, że ze zwolnień przewidzianych w tym przepisie, nie korzystają grunty, pozostające we władaniu spółdzielni oraz przedsiębiorstw pod zarządem spółdzielni.

Do art. 6 ust. 1 pkt 4).

1. Zwolnienia na podstawie przepisu art. 6 ust. 1 pkt 4) mają charakter warunkowy tzn. że ze zwolnienia może korzystać tylko ta osoba prawna, która udowodni w każdym poszczególnym roku podatkowym, że co do niej zachodzą warunki zwolnienia. Warunki te nie są odrębne dla podatku od nieruchomości, są one bowiem ściśle związane z warunkami, od których uzależnione jest zwolnienie danej osoby prawnej w danym roku podatkowym od podatku dochodowego. Związek ten jest tak ścisły, że zwolnienie danej osoby prawnej w danym roku podatkowym od podatku dochodowego przesądza sprawę zwolnienia jej również i od podatku od nieruchomości, za ten rok podatkowy, za który ta osoba została zwolniona od podatku dochodowego.

Dlatego też organa finansowe, wymierzając podatek od nieruchomości powinny pozostawać w ścisłym kontakcie z komórkami właściwymi dla wymiaru danej osobie prawnej podatku dochodowego lub dla podejmowania decyzji, zwalniającej ją od podatku dochodowego.

2. Warunki od których spełnienia uzależnione jest zwolnienie niektórych osób prawnych od podatku dochodowego określają przepisy art. 2 ust. 2 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 450) i § 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lutego 1951 r. w sprawie wykonania dekretu o podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr 16, poz. 127).

3. Celem uniknięcia mogących nasuwać się wątpliwości co do definicji celów wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 4) przykładowo podaje się, że:

1) przez „cele ogólnej użyteczności" rozumie się popieranie akcji o znaczeniu ogólno-państwowym, narodowym czy społecznym, np. dążeń do wzmożenia obronności kraju, zwiększenia jego potencjału gospodarczego, ogólnego podniesienia stanu higieny itp.,

2) „celami naukowymi" są cele, wyrażające się w samej twórczości naukowej, a niepolegające na rozpowszechnianiu jej objawów,

3) „cele oświatowe" polegają nie na rozpowszechnianiu wiedzy w ogóle, ale na rozpowszechnianiu jej wg programu, którego zadaniem jest zasadnicze wykształcenie umysłowe,

4) „celami kulturalnymi" będą dążenia do rozpowszechnienia rozrywek kulturalnych, jak przedstawień teatralnych, koncertów, wystaw dzieł sztuki, zwalczanie alkoholizmu, podniesienie obyczajności itp.,

5) „cele sportowe" obejmują popieranie sportu a więc urządzenie sal sportowych, budowę boisk i stadionów, nagradzanie zawodników itp.,

6) „cele dobroczynne" polegają na dążeniu z pobudek charytatywnych do ulżenia doli cierpiącej ludzkości,

7) „cele opieki społecznej" znajdują swój wyraz w działaniu, zmierzającym do przyjścia z pomocą tym, którzy jej potrzebują z przyczyn losowych, jak choroba, kalectwo, wypadek lub na skutek klęsk żywiołowych jak powódź, gradobicie, posucha oraz klęsk społecznych, jak epidemia itp.

4. Za osoby prawne mające na celu ogólną użyteczność należy w szczególności uważać partie polityczne, związki zawodowe, Fundusz Wczasów Pracowniczych, Związek Samopomocy Chłopskiej, Związek Młodzieży Polskiej (Z.M.P.), Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Radzieckiej oraz osoby prawne uznane za instytucje wyższej użyteczności (Liga Kobiet, Liga Lotnicza, Liga Morska, Polski Czerwony Krzyż, Społeczny Fundusz Odbudowy Stolicy, Towarzystwo Burs i Stypendiów R. P., Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Towarzystwo Przyjaciół „Ossolineum", Towarzystwo Wiedzy Powszechnej, Towarzystwo Przyjaciół Żołnierza, Związek Harcerstwa Polskiego). Za zwolnione od podatku należy ponadto uważać nieruchomości stanowiące własność Związku Izb Rzemieślniczych, Izb Rzemieślniczych oraz Okręgowych Związków Cechów.

5. Od podatku dochodowego zwolnione są między innymi w każdym poszczególnym roku podatkowym osoby prawne, które w całości obróciły swój dochód na cele kultu religijnego. Przepis § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lutego 1951 r. w sprawie wykonania dekretu o podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr 16, poz. 127) stanowi, że za dochody przeznaczone na cele kultu religijnego uważa się dochody, które zostały przeznaczone na nabycie lub utrzymanie przedmiotów używanych wyłącznie przy spełnianiu obrzędów religijnych. Nie stanowią dochodów na cele kultu religijnego dochody choćby częściowo przeznaczone na utrzymanie osób duchownych, zakonnych, służby itp.

Mając powyższe na uwadze należy dojść do wniosku, że wolne są od podatku nieruchomości stanowiące własność prawnie uznanych wyznań, a w szczególności budynki poświęcone służbie bożej (kościoły, domy modlitwy, kaplice itp.) jako nieruchomości bezpośrednio służące celom kultu religijnego. Natomiast nieruchomości zajęte na lokale kurii biskupiej, zakonów i duchowieństwa parafialnego oraz na cele seminariów duchownych, jako nieruchomości przeznaczone wprawdzie na cele wyznaniowe, ale nie bezpośrednio na cele kultu religijnego, nie korzystają ze zwolnień od podatku.

6. Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych nie korzysta z podmiotowego zwolnienia przewidzianego w art. 6 ust. 1 pkt 4).

7. Nadmienia się, że zarówno w stosunku do wszystkich nieruchomości wymienionych w przepisach art. 6 ust. 1 pkt 1), 3) i pkt 4) zwolnienie nie rozciąga się na te nieruchomości lub

ich części, które są zajęte na przedsiębiorstwa, oddane w najem lub dzierżawę względnie do bezpłatnego używania lub użytkowania.

Do art. 6 ust. 1 pkt 8).

1. Przepis art. 6 ust. 1 pkt 8) pozostaje w ścisłym związku z przepisem art. 5 pkt 2).

2. Z zestawienia przepisu lit. a) z przepisem lit. b) wynika, że na podstawie przepisu lit. b) wolne są od podatku budynki bez względu na ilość znajdujących się w nich izb.

3. Według § 7 r. w. do naj. lok., za izbę uważa się wszelkiego rodzaju pomieszczenia jak pokoje mieszkalne, kuchnie, pokoje służbowe z oknem i ogrzewaniem, sklepy, sale, pokoje biurowe itp. z wyjątkiem łazienek, spiżarni, werand, przedpokojów, korytarzy, pralni, piwnic, strychów itp. pomieszczeń. Nie uważa się za pokój mieszkalny pomieszczenia bez okna, nawet jeśli jest ogrzewane. Za izbę uważa się również wszelkie pomieszczenia przeznaczone na cele użytkowe jak np. hale fabryczne, warsztatowe, magazynowe, składy w pomieszczeniach zamkniętych, garaże itp.

Do art. 6 ust. 1 pkt 9).

Przeprowadzenie dowodu, że grunty korzystają ze zwolnienia od podatku (są wyłączone od zabudowy z mocy przepisów prawnych), ciąży z mocy ogólnych zasad postępowania podatkowego na podatniku. Z reguły będą dowodami zaświadczenia właściwych władz planowania lub władz budowlanych.

Do art. 6 ust. 1 pkt 10).

1. Za budynki lub ich części nie zamieszkałe ani też nie użytkowane w inny sposób z powodu złego ich stanu uznać należy jedynie te budynki, lub ich części w ogóle nie zdatne do użytku (ani na cele mieszkalne ani na cele użytkowe).

2. Od podatku zwolnione są jedynie budynki niezdatne do użytku. Budynki więc zdatne do użytku, chociażby były niewynajmowane i nie używane w inny sposób, nie korzystają ze zwolnienia od podatku. Jeżeli do użytku niezdatna jest tylko część budynku, podlega opodatkowaniu pozostała część budynku zdatna do użytkowania. Podkreślić należy, że przepis art. 8 ust. 4 zawiera wyjątek od tej zasady, co do budynków, położonych w miejscowościach uzdrowiskowych i letniskowych.

Do art. 6 ust. 2 pkt 2).

1. W myśl art. 370 k. z. przez umowę najmu wynajmujący zobowiązuje się dać najemcy używanie rzeczy przez czas oznaczony lub nieoznaczony za zapłatą umówionego czynszu. Czynsz może być oznaczony w pieniądzu lub w świadczeniach innego rodzaju.

Stosunek najmu powstaje nie tylko na podstawie umowy między wynajmującym a najemcą, lecz również w myśl przepisu art. 11 ust. 2 dekretu z dnia 21 grudnia 1945 r. o publicznej gospodarce lokalami (Dz. U. R. P. z 1950 r. Nr 36, poz. 343 i z 1951 r. Nr 10, poz. 75) stosunek ten zawiązuje się z mocy samego prawa pomiędzy właścicielem nieruchomości, a osobą, która bądź objęła lokal na podstawie przydziału udzielonego przez władzę kwaterunkową, bądź też została wprowadzona przez najemcę do części lokalu zaludnionej poniżej normy zaludnienia mieszkań, jako współnajemca.

2. Bezpłatne używanie jest uprawnieniem osoby korzystającej z nieruchomości lub jej części (używającego rzecz) na podstawie umowy użyczania (art. art. 419—429 k. z.). Użyczenie przypomina najem z tą jednak zasadniczą różnicą, że używający rzeczy nie jest obowiązany do żadnego wynagrodzenia wobec używającego, gdyż jest to umowa bezpłatna.

3. Co do użytkowania i dzierżawy — zob. uwagi do art. 4 ust. 2.

4. Pojęcie lokali reprezentacyjnych zawierają przepisy §§ 1 i 2 uchwały Rady Ministrów z dnia 20 lipca 1949 r. w sprawie mieszkań reprezentacyjnych (Mon. Pol. Nr A—71, poz. 904). Lokalami reprezentacyjnemi są lokale przeznaczone na cele reprezentacyjne łącznie z mieszkalnymi dla osób uprawnionych do zajmowania ich na podstawie tej uchwały, o ile lokale te mieszczą się w gmachach państwowych lub w gmachach przez Skarb Państwa w całości lub częściowo wynajmowanych lub administrowanych. Osobami uprawnionymi do zajmowania lokali reprezentacyjnych są:

a) Prezydent Rzeczypospolitej,

b) Członkowie Rady Państwa,

c) Prezes Rady Ministrów, Wiceprezesi Rady Ministrów, Ministrowie, Podsekretarze Stanu Prezydium Rady Ministrów, Zastępcy Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego, Wiceministrowie Obrony Narodowej,

d) Marszałek Polski,

e) Szef Sztabu Generalnego W. P.,

f) Szef Kancelarii Cywilnej Prezydenta R. P.,

g) Szef Kancelarii Rady Państwa,

h) Przewodniczący Prezydiów Wojewódzkich Rad Narodowych oraz Rad Narodowych m. st. Warszawy i m. Łodzi.

5. W myśl § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 1950 r. w sprawie mieszkań służbowych i mieszkań pracowniczych (Dz. U. R. P. z 1950 r. Nr 28, poz. 257 i z 1951 r. Nr 2, poz. 7) mieszkaniem służbowym jest lokal mieszkalny w budynku zarządzanym przez pracodawcę przydzielony przez niego pracownikowi: 1) ze względu na szczególny charakter pracy wymagającej zajmowania lokalu mieszkalnego w tym budynku lub zespole budynków albo 2) ze względu na wykonywanie pracy związanej z tym budynkiem lub zespołem budynków, a w myśl § 3 wspomnianego rozporządzenia Rady Ministrów mieszkaniem pracowniczym jest pozostający w dyspozycji pracodawcy lokal mieszkalny, nie będący mieszkaniem służbowym, a przydzielony do używania pracownikowi w związku ze stosunkiem służbowym lub umową o pracę.

Używane w powołanym rozporządzeniu określenie „mieszkanie pracownicze" oznacza „mieszkanie w naturze", o którym mowa w art. 15 ust. 2 naj. lok.

6. Nieruchomości lub ich części zajęte na mieszkania pracownicze podlegają podatkowi od nieruchomości.

Do art. 7 ust. 2.

Jeżeli nieruchomość stanowi podzielną własność (dwu lub więcej) współwłaścicieli, a oddzielne lokale stanowią przedmiot odrębnej własności poszczególnych współwłaścicieli nieruchomości i posiadają odrębne księgi wieczyste — wówczas należy dokonać odrębnego wymiaru podatku od nieruchomości dla każdej wyodrębnionej części nieruchomości i nakaz doręczyć każdemu właścicielowi lokalu (wyodrębnionej części budynku).

Odrębną własność lokali połączoną ze współwłasnością nieruchomości wprowadziło rozporządzenie Prezydenta R. P. z dnia 24 października 1934 r. o własności lokali (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr 94, poz. 848 i z 1936 r. Nr 3, poz. 21).

Do art. 8 ust. 1 pkt 1).

1. W stosunku do budynków wraz z należącymi do nich zabudowaniami ubocznymi, jeżeli z budynkami tymi połączone są grunty należące do tych budynków w rozumieniu przepisów §§ 3, 4 i 5, podstawa opodatkowania w podatku od nieruchomości składa się z dwóch elementów:
z podstawy opodatkowania budynku i z podstawy opodatkowania gruntu.

2. Czynsz jest wynagrodzeniem, które najemca lub dzierżawca obowiązany jest świadczyć wynajmującemu lub wydzierżawiającemu z tytułu najmu lub dzierżawy.

3. Według przepisów kodeksu zobowiązań wymienionych w uwadze 2 do art. 4 ust. 2 i uwadze 1 do art. 6 ust. 2, czynsz z tytułu najmu lub dzierżawy może być oznaczony w pieniądzu, w świadczeniach lub rzeczach zamiennych innego rodzaju albo w ułamkowej części pożytków. Stąd należy dojść do wniosku, że przewidziane w umowie jednorazowe lub powtarzające się świadczenia: w gotówce, w naturze, w pracy lub innej formie najemcy lub dzierżawcy na rzecz wynajmującego lub wydzierżawiającego są czynszem i dlatego wartość tych świadczeń, wykonywanych w ciągu roku podatkowego — jako czynsz, stanowi podstawę opodatkowania.

Stanowią również składową część czynszu sumy wpłacane przez wynajmującego na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej i dlatego ich wartość nie może być wyłączona z podstawy opodatkowania.

4. Jeżeli jednak oprócz należnego czynszu wynajmujący pobiera tytułem zwrotu kosztów dostarczonego z własnych urządzeń oświetlenia lokalu oraz ogrzewania i ciepłej wody z własnych urządzeń centralnych oraz używania dźwigów osobowych itp., wartości tych świadczeń wykonywanych w ciągu roku podatkowego, jako niebędących częścią składową czynszu, nie wlicza się do podstawy opodatkowania. Również nie stanowią czynszu, a zatem nie podlegają włączeniu do podstawy opodatkowania tzw. dodatkowe świadczenia np. za wywóz śmieci, opłaty za wodę itp.

5. Jednocześnie celem wyczerpania sprawy świadczeń pobieranych przez wynajmującego, Ministerstwo Finansów podaje dla celów orientacyjnych wyciąg dotyczący tego zagadnienia z pisma Ministerstwa Gospodarki Komunalnej z dnia 30 kwietnia 1951 r. Nr M.Z. 3307/1/51 w sprawie pobierania opłat dodatkowych:

1) Stosownie do przepisu § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 września 1948 r. o własności władz i postępowaniu przy ustalaniu czynszu (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 375), wynajmujący tj. właściciel nieruchomości może pobierać od najemcy opłaty stanowiące udział w pokrywaniu kosztów eksploatacji i kosztów bieżącego remontu, jeżeli najemca na to wyrazi zgodę. Jednakże dla zaistnienia prawa do pobierania opłat dodatkowych nie jest konieczne zawarcie w tym względnie wyraźnej umowy. Zgoda na ponoszenie opłat dodatkowych może bowiem wynikać z zachowania się najemcy, a więc np. z samego faktu pokrywania tych opłat bez zastrzeżeń.

W przypadkach takich najemca nie może odmówić dalszego uiszczania przypadających na niego z tego tytułu kwot.

2) Rozporządzenie Ministrów Administracji Publicznej i Odbudowy z dnia 23 marca 1949 r. (Dz. U. R. P. Nr 28, poz. 204) dokonało autentycznej interpretacji co należy uważać za koszty eksploatacji nieruchomości oraz koszty bieżącego remontu wyjaśniając, że: „Za koszty eksploatacji nieruchomości uważa się wydatki związane ze zwykłym zarządem nieruchomości, a w szczególności wynagrodzenie administratora, prowadzącego meldunki, dozorcy oraz wydatki na ubezpieczenie tych osób, wydatki na materiały kancelaryjne związane z administracją, składki do przymusowego zrzeszenia właścicieli nieruchomości, ubezpieczenie nieruchomości, wydatki na wodę, kanały, czyszczenie kominów, wywóz śmieci, usuwanie fekalii, oczyszczanie ulic, utrzymanie czystości, utrzymanie zieleńców i podwórz oraz oświetlanie pomieszczeń służących do wspólnego użytku (korytarze, klatki schodowe, strychy, ubikacje itp. (§ 3 ust. 1).

3) Nie uważa się za koszty ekspoatacji domu wydatków określonych w art. 11 dekretu o najmie lokali (Dz. U. R. P. z 1950 r. Nr 51, poz. 479) podatków państwowych oraz grzywien i kar pieniężnych porządkowych wraz z należnościami ubocznymi i kosztami egzekucyjnymi z wyjątkiem podatku od nieruchomości i innych podatków obciążających nieruchomość.

4. Za koszty bieżącego remontu nieruchomości uważa się koszty napraw zmierzających do utrzymania nieruchomości w stanie zdatnym do użytku, a w szczególności i drobne reperacje: pokrycia dachowego, rynien i rur spustowych, przewodów wodociągowych i kranów, przewodów kanalizacyjnych i urządzeń sanitarnych, instalacji elektrycznej i gazowej, światła i siły, instalacji centralnego ogrzewania, hydroforów, urządzeń przeciwpożarowych, zamków i zamknięć oraz malowanie klejowe i olejne w pomieszczeniach przeznaczonych do wspólnego użytku mieszkańców (§ 4 ust. 1).

5) Nie uważa się za koszty bieżącego remontu nieruchomości drobnych napraw, połączonych ze zwykłym używaniem lokalu, które obciążają najemcę z mocy art. 373 § 2 kodeksu zobowiązań i art. 34 dekretu o najmie lokali, o ile strony inaczej się nie umówiły.

6) W tym stanie rzeczy pobieranie wymienionych kwot z wyjątkiem podatku od nieruchomości i innych podatków obciążających nieruchomość, jak to wyjaśnił § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 września 1948 r. (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 375) nie stanowi naruszenia przepisów dekretu z dnia 28 lipca 1948 r. o najmie lokali (Dz. U. R. P. z 1950 r. Nr 51, poz. 479).

7) Wynajmujący ma prawo pobierać opłaty dodatkowe za dostarczone z własnych urządzeń: oświetlenie lokalu, ogrzewanie, ciepłą wodę, i używanie dźwigów z wyjątkiem kosztów remontu dźwigów.

8) Gdy wynajmujący jak i najemca należą do jednostek administracji państwowej lub instytucji i przedsiębiorstw uspołecznionych (Monitor Polski Nr A—77, poz. 889 z dnia 4 lipca 1950 r.) w tych przypadkach pobieranie przez wynajmującego opłat dodatkowych na koszta eksploatacji i bieżącego remontu budynków nie jest dozwolone, ponieważ tabela stawek czynszowych dołączona do uchwały Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 1950 r. obejmuje całość świadczeń z tytułu czynszu.

Natomiast w przypadku gdy wynajmującym jest osoba prywatna, a najemcą jednostka administracji państwowej lub instytucja albo przedsiębiorstwo uspołecznione—wówczas do umowy najmu mają zastosowanie ogólne przepisy, wobec czego nic nie stoi na przeszkodzie uczestniczenia takiego uspołecznionego najemcy w opłatach dodatkowych na ogólnych zasadach. Ponieważ wysokość czynszu za lokale użytkowe w myśl dekretu o najmie lokali pozostawione jest swobodnej umowie stron, przeto kwestia, w jakim stopniu najemca lokalu użytkowego przyjmuje udział w pokrywaniu opłat dodatkowych zależna jest od umowy, jaką strony zawrą w przedmiocie najmu.

Ministerstwo nadmienia, że powołane w niniejszym piśmie wyjaśnienia odnoszą się również do najemców, zajmujących mieszkania pracownicze (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 1950 r.—Dz. U. R. P. Nr 28, poz. 257).".

6. Podstawę opodatkowania stanowi czynsz należny chociażby w ogóle nie był zapłacony, bądź też był zapłacony tylko częściowo.

7. Czynsz należny za rok podatkowy, z tytułu najmu lub dzierżawy, stanowi podstawę opodatkowania dla wszystkich budynków wraz z należącymi do nich zabudowaniami ubocznymi, które zostały wynajęte lub wydzierżawione, niezależnie od tego czy zostały wynajęte lub wydzierżawione budynki mieszkalne czy użytkowe.

8. Z braku odrębnego określenia roku podatkowego w przepisach ustawy o podatkach terenowych, za rok podatkowy w podatkach terenowych uważać należy, zgodnie z art. 146 post. pod. rok kalendarzowy.

9. Ustawa z dnia 26 lutego 1951 r. o budynkach i lokalach nowowybudowanych i odbudowanych (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 75) poddała przepisom o najmie lokali budynki i lokale nowowybudowane i odbudowane z wyjątkiem domków jednorodzinnych, mających nie więcej niż pięć izb mieszkalnych, jeżeli mieszka w nich właściciel. W związku z powyższym Ministerstwo Finansów wyjaśnia, że wysokość czynszu dla tych budynków i lokali ustala się bądź to według zasad określonych w art. 2 i art. 4 naj. lok., bądź też w wysokości dotychczasowej (art. 3 naj. lok.) zależnie od określonej w tych artykułach kategorii najemców.

Do art. 8 ust .1 pkt 2).

1. Jeżeli budynek lub jego część zajmowana jest przez daną osobę nie na podstawie umowy najmu ani też na podstawie umowy dzierżawy, wówczas z braku czynszu podstawę opodatkowania stanowi, ustalona za rok podatkowy, wartość czynszowa która jest odpowiednikiem czynszu. Wartość czynszowa w szczególności jest aktualną przy zajmowaniu budynku lub jego części przez samego właściciela, lub przez osobę która za zgodą wynajmującego lub wydzierżawiającego, używa budynek lub jego część bezpłatnie.

Wprawdzie art. 8 ust. 1 pkt 2) nie ogranicza pojęcia wartości czynszowej do określonej grupy budynków, nie mniej jednak zestawiając wspomniany przepis z przepisem art. 8 ust. 1 pkt 3), należy dojść do wniosku, że praktycznie biorąc, wartość czynszową należy ustalać wyłącznie dla budynków mieszkalnych (§ 3 ust. 2) oraz dla tej części niemieszkalnej budynku, która jest używana na cele użytkowe, z wyłączeniem przypadków, gdy cały budynek zajęty jest na cele użytkowe. Dla budynków użytkowych niewynajmowanych i niewydzierżawianych, a w całości zajętych na cele użytkowe, podstawę opodatkowania należy przyjmować z art. 8 ust. 1 pkt 3). Budynek należy uważać za zajęty w całości na cele użytkowe także w tym przypadku, gdy część lokali zajęta na cele mieszkalne nie przekracza 15% ogólnej powierzchni całego budynku z natury swej przeznaczonego na cele użytkowe.

2. Wartość czynszową dla mieszkalnych budynków lub ich części należy ustalać na zasadach § 9 ust. 1 pkt 1), a więc także i w tych przypadkach, gdy lokale w danym budynku nie podlegają przepisom o najmie lokali. Tak więc np. przy określaniu wartości czynszowej w odniesieniu do nowowybudowanych lub odbudowanych domków jednorodzinnych, mających nie więcej niż 5 izb mieszkalnych, jeżeli mieszka w nich właściciel należący do kategorii osób, wymienionych w art. 3 ust. 1 naj. lok. za podstawę opodatkowania należy przyjąć wartość czynszową ustaloną w wysokości czynszu jaki by był opłacany za taki lokal w miesiącu sierpniu 1939 r.

Do art. 8 ust. 1 pkt 3).

1. Z treści uwagi do art. 8 ust. 1 pkt 2) wynika, że za budynki, dla których nie można ustalić podstawy opodatkowania w drodze ustalenia wartości czynszowej, należy uważać z reguły budynki w całości przeznaczone na cele użytkowe.

2. Wyjaśnienie zawarte w uwadze 2 do art. 6 ust. 1 pkt 2) stosuje się również do przepisu art. 8 ust. 1 pkt 3) lit. a).

3. Bliższe dane w zakresie ustalania podstawy opodatkowania dla budynków stanowiących własność Państwa lub innych

podmiotów gospodarki uspołecznionej zawiera okólnik Ministra Finansów z dnia 9 maja 1951 r. Nr PM. 9392/1/51 w sprawie podatku od nieruchomości podmiotów gospodarki uspołecznionej (Mon. Pol. Nr A—40, poz. 512).

4. W myśl § 10 wartość bieżącą budynków z natury swej przeznaczonych na cele użytkowe, w odniesieniu do podatników, którzy nie są podmiotami gospodarki uspołecznionej, ustala się na poszczególny rok podatkowy w wysokości wartości budowlanej (odbudowy) budynków.

Praktycznie biorąc wartość budowlaną (odbudowy) budynków ustala się w wysokości kosztów odbudowy budynku w stanie nowym, o tym samym jednak wyposażeniu, stosując przy tym zasadę ustalania tej wartości w stosunku do kosztu budowy 1 m^3 budynku.

Do art. 8 ust. 1 pkt 4) lit. a).

1. Wartość bilansową gruntów ustala się:

1) w odniesieniu do podmiotów gospodarki uspołecznionej (art. 6 ust. 1 pkt 2), z wyjątkiem spółdzielni, jedynie dla gruntów należących do budynków, niezwiązanych z gospodarstwem rolnym (§§ 3, 4 i 5),

2) w odniesieniu do spółdzielni, zarówno dla gruntów należących do budynków jak i dla gruntów niezabudowanych, niewchodzących w skład gospodarstwa rolnego (§ 6),

2. Z uwagi na to, że w myśl przepisów § 8 ust. 1 zarządzenia Ministra Finansów z dnia 12 stycznia 1951 r. w sprawie zasad bilansowania i sporządzania sprawozdań rocznych za rok 1950 (Monitor Polski Nr A—13, poz. 188), wartość placów i gruntów samodzielnie bilansujących przedsiębiorstw państwowych i central spółdzielczo - państwowych nie jest uwidoczniona w bilansie zamknięcia i podlega wyksięgowaniu z kont środków trwałych, z równoczesnym zmniejszeniem funduszu własnego, jako wartość bilansową gruntów należy przyjąć wartość, która została wyksięgowana z kont środków trwałych i o którą został zmniejszony fundusz własny.

W tej samej wysokości dla celów wymiaru podatku od nieruchomości przyjmuje się wartość gruntów, które figurują w bilansie w wysokości 1 zł, jeżeli chodzi o pozostałe podmioty gospodarki uspołecznionej.

Według § 5 z podstawy opodatkowania gruntów należących do budynku użytkowego wyłącza się tę część gruntu jaka służy niezbędnym potrzebom przedsiębiorstwa. Ponieważ wartość bilansowa obejmuje wartość całego obszaru gruntu należącego do budynku, z wartości tej należy wyłączyć proporcjonalną część wartości gruntu, niepodlegającego opodatkowaniu. Podlegającą wyłączeniu z podstawy opodatkowania powierzchnię gruntów niezbędną dla potrzeb przedsiębiorstwa ustala organ finansowy, w razie istotnej potrzeby, po wysłuchaniu opinii biegłych.

Wartość bilansowa gruntu nie obejmuje wartości uzbrojenia gruntu.

Do art. 8 ust. 2.

Podstawę opodatkowania dla niewynajętych i niewydzierżawionych zabudowań ubocznych, ustala się w taki sam sposób, jaki został przyjęty dla ustalenia podstawy opodatkowania dla nie wydzierżawionych i nie wynajętych budynków lub ich części, do których zabudowania te należą. Jeżeli więc zabudowania uboczne należą do budynku, dla którego za podstawę opodatkowania przyjęto wartość czynszową, dla tych zabudowań należy również ustalić wartość czynszową i odwrotnie, jeżeli za podstawę opodatkowania przyjęto pełną wartość budynku, będącą podstawą amortyzacji lub wartość bieżącą za podstawę opodatkowania zabudowań ubocznych należy przyjąć także pełną lub bieżącą wartość tych zabudowań.

Do art. 8 ust. 3.

1. Organ finansowy ustala wartość dokonanego remontu na podstawie dowodów przedstawionych przez podatnika. Jeżeli podatnik nie przedstawi dowodów lub przedstawi dowody niewystarczające, organ finansowy ustali wartość remontu, w trybie przewidzianym w przepisach o postępowaniu podatkowym, w szczególności organ finansowy może w tym względzie zasięgnąć opinii biegłych.

2. Z przepisu, że najemca (dzierżawca) w zamian za wyłożoną z góry kwotę, zwolniony jest w całości lub części od opłacania bieżącego czynszu, wynika, że jeżeli oprócz wpłacenia z góry pewnej kwoty lub też dokonania własnym kosztem remontu, najemca lub dzierżawca zobowiązał się ponadto do opłacania bieżąco czynszu, za podstawę opodatkowania należy przyjąć zarówno wpłaconą z góry kwotę lub wartość dokonanego remontu jaka przypada stosunkowo na każdy rok tego okresu w którym najemca (dzierżawca) w zamian za wyłożoną z góry kwotę zwolniony jest w części od opłacania bieżącego czynszu, jak i należny za rok podatkowy, uzupełniający czynsz bieżący.

3. Przypadek omówiony w art. 8 ust. 3 pod względem kwalifikacji prawnej zachodził również w latach ubiegłych pod rządem dekretu o podatkach komunalnych (porównaj § 65 ust. 2 rozporządzenia Ministrów Administracji Publicznej i Ziem Odzyskanych z dnia 20 czerwca 1947 r. wydanego w porozumieniu z Ministrami Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych, a co do §§ 12—24 nadto w porozumieniu z Ministrem Aprowizacji w sprawie wykonania dekretu z dnia 20 marca 1946 r. o podatkach komunalnych (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 258). Dlatego też przy sposobności akcji wymiarowej na 1951 r. należy sprawdzić, czy zasada w tym przepisie zawarta została w pełni wykorzystana i w odniesieniu do lat ubiegłych. W przypadkach stwierdzonych w tym względzie niedociągnięć, należy dodatkowo pociągnąć podatników podatku od nieruchomości za lata ubiegłe do właściwych świadczeń podatkowych, przedstawiając w razie potrzeby, Ministerstwu Finansów odpowiednie wnioski w trybie art. 186 post. pod.

Do art. 8 ust. 4.

1. Zasadą jest, że podstawę opodatkowania stanowi czynsz należny za cały rok podatkowy (art. 8 ust. 1 pkt 1). Wyjątek od tej zasady przewiduje przepis art. 8 ust. 4, który postanawia, że podstawę opodatkowania w miejscowościach uzdrowiskowych i letniskowych stanowi czynsz należny nie za cały rok podatkowy, lecz jedynie za okres sezonu, na który budynek mógł być wynajęty. Okres sezonu należy ustalać według miejscowych warunków danego uzdrowiska lub letniska. Oczywistą jest rzeczą, że charakteru sezonowego budynku nie bierze się pod uwagę w odniesieniu do budynków położonych wprawdzie w miejscowościach uzdrowiskowych i letniskowych, lecz podlegających przepisom o publicznej gospodarce lokalami.

2. W myśl art. 2 ustawy z dnia 23 marca 1922 r. o uzdrowiskach (Dz. U. R. P. z 1922 r. Nr 31, poz. 254, z 1928 r. Nr 36, poz 331 i z 1934 r. Nr 110, poz. 976) za uzdrowiska uważać należy:

1) miejscowości, posiadające cieplice i zdroje lecznicze (źródła, studnie lub otwory wiertnicze o wodzie zawierającej mineralne, gazowe lub inne składniki, względnie wykazujące specjalne działania co nadaje jej własności i zastosowanie lecznicze) czyli tzw. zdrojowiska,

2) stacje klimatyczne,

3) kąpieliska morskie.

3. Za miejscowości letniskowe uważa się miejscowości, niebędące uzdrowiskami, do których ludność przyjeżdża na wypoczynek.

Do art. 8 ust. 5.

1. W odniesieniu do budynków, będących we władaniu podmiotów gospodarki uspołecznionej, zajętych na hotele, pensjonaty itp. należy przyjmować za podstawę opodatkowania tych budynków — zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 8 ust. 1 pkt 3 lit. a) — pełną wartość budynku. W miejscowościach uzdrowiskowych i letniskowych wartość tę należy zmniejszyć o współczynnik sezonowości, będący stosunkiem ilości miesięcy niesezonowych do 12 miesięcy.

2. W odniesieniu do podmiotów gospodarki nieuspołecznionej, jeżeli hotele, pensjonaty, pokoje umeblowane itp. położone są w miejscowościach uzdrowiskowych i letniskowych, w których sezon trwa mniej niż 12 miesięcy, wartość czynszową należy ustalić jedynie za okres sezonu (art. 8. ust. 4).

Do art. 8 ust. 6.

W myśl przepisów art. art. 10—12 pr. rz. za przynależność budynku należy uważać rzeczy ruchome należące do właściciela budynku, potrzebne do korzystania z budynku zgodnie z jego przeznaczeniem i pozostające z nim w faktycznym związku odpowiadającym temu przeznaczeniu, jak maszyny i urządzenia techniczne służące do doprowadzania i odprowadzania wody, pary, gazów, prądu elektrycznego, urządzenia hoteli lub pensjonatów itp.

Do art. 9 ust. 1 pkt 1).

Stawką 1%-ową stosuje się wyłącznie w odniesieniu do podmiotów gospodarki uspołecznionej. Stawkę tę stosuje się do gruntów należących do budynków oraz do gruntów nie zabudowanych, nie wchodzących w skład gospodarstwa rolnego, pozo-

stających we władaniu spółdzielni (grunty niezabudowane pozostałych podmiotów gospodarki uspołecznionej wolne są od podatku na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 2).

Natomiast grunty należące do budynków nie związanych z gospodarstwem rolnym oraz grunty nie zabudowane, nie wchodzące w skład gospodarstwa rolnego, należące do osób nie będących podmiotami gospodarki uspołecznionej, należy opodatkować stawkami ustalonymi w § 11, według kryteriów tam podanych.

Do art. 9 ust. 1 pkt 4).

Stawkę 25%-wą stosuje się we wszystkich przypadkach, gdy podstawę opodatkowania budynków stanowi czynsz lub wartość czynszowa, nie wyłączając budynków będących we władaniu władz, urzędów, zakładów i instytucji państwowych, gdy budynki te podlegają opodatkowaniu zgodnie z art. 6 ust. 2.

Do art. 10.

Przepis art. 10 rozróżnia dwie grupy budynków: budynki, które już istniały w pierwszym dniu roku podatkowego oraz budynki wybudowane w ciągu roku podatkowego. Co do tej ostatniej grupy budynków przepis postanawia, że obowiązek podatkowy następuje bezpośrednio po zajściu okoliczności faktycznych uzasadniających ten obowiązek. Za okoliczności faktyczne, uzasadniające obowiązek podatkowy uważać należy np.: ukończenie budowy budynku, rozpoczęcie chociażby częściowego używania budynku przed jego wykończeniem lub, jeżeli chodzi o grunt nie zabudowany, przeznaczenie tego gruntu na podstawie prawomocnego planu zabudowania przestrzennego, a w miejscowościach nie posiadających takich planów, na podstawie wytycznych właściwych władz planowania na zabudowę, która może być podjęta już w roku podatkowym.

Do art. 11.

W przypadku postawienia budynku na cudzym gruncie obowiązek podatkowy właściciela gruntu kończy się z chwilą powstania obowiązku podatkowego właściciela budynku (art. 4 ust. 3).

Podatek od lokali.

Do art. 12 ust. 1.

Co do spadku nie objętego zobacz uwagę 6 do art. 4 ust. 1.

Do art. 12 ust. 2.

1. Współnajemca (podnajemca — sublokator) obowiązany jest w myśl przepisów o najmie lokali do płacenia oddzielnie czynszu bezpośrednio wynajmującemu zawsze, jeżeli chodzi o podnajem co najmniej jednej izby mieszkalnej: jeżeli podnajem obejmuje tylko część izby, podnajemca obowiązany jest do opłacania czynszu najemcy (lokatorowi głównemu). W tym ostatnim przypadku obowiązek podatkowy ciąży nie na podnajemcy, lecz na najemcy lokalu. W ten sposób przepisy o najmie lokali ograniczyły instytucję podnajmu przewidzianą w art. 398 k. z. Ograniczenie to, odnoszące się zresztą jedynie do lokali mieszkalnych nie narusza jednak innych wzajemnych praw i obowiązków najemcy (lokatora głównego) i podnajemcy (sublokatora) wynikających z umowy podnajmu. Natomiast podnajem, którego przedmiotem są lokale użytkowe nie został ograniczony przepisami o najmie lokali. Wynika z tego, że w przypadkach podnajmu lokali użytkowych zarówno podlegających jak i nie podlegających przepisom o najmie lokali obowiązek podatkowy ciąży na najemcach, a nie na podnajemcach tych lokali użytkowych.

W myśl art. art. 21, 23, 26 i 28 dekretu z dnia 21 grudnia 1945 r. o publicznej gospodarce lokalami (Dz. U. R. P. z 1950 r. Nr 36, poz. 343 i z 1951 r. Nr 10, poz. 75) władzą kwaterunkową w miastach i osiedlach, objętych publiczną gospodarką lokalami, jest prezydium miejskiej lub gminnej rady narodowej, komisjami zaś lokalowymi są:

1) odwoławcze komisje lokalowe czynne przy:

a) prezydiach powiatowych rad narodowych — dla miast nie stanowiących powiatów oraz gmin,

b) prezydiach wojewódzkich rad narodowych — dla miast stanowiących powiaty miejskie,

c) prezydiach miejskich rad narodowych—dla m. st. Warszawy i m. Łodzi.

2) wojewódzkie komisje lokalowe dla wszystkich województw oraz dla m. st. Warszawy i m. Łodzi,

3) Państwowa Komisja Lokalowa.

Do art. 13.

1. W myśl przepisu § 5 r. w. do naj. lok. lokalem jest wszelkiego rodzaju pomieszczenie mieszkalne, przemysłowe, handlowe, biurowe i inne wraz z należącymi do nich zabudowaniami gospodarczymi, piwnicami składami itp. z wyjątkiem ogrodów i placów niezabudowanych stanowiących przynależność lokali mieszkalnych.

2. Pojęcia lokalu mieszkalnego oraz lokalu (pomieszczenia) użytkowego zawiera przepis § 6 r. w. do naj. lok., który brzmi: „§ 6. 1. Za lokal mieszkalny uważa się każdy lokal używany na cele mieszkalne.

2. Lokal używany na cele mieszkalne nie traci charakteru mieszkalnego choćby był używany częściowo na inne cele, chyba, że używany jest na przedsiębiorstwo handlowe lub ma charakter lokalu użytkowego z przeznaczenia.

3. Lokalem użytkowym z przeznaczenia jest lokal, którego położenie (wejście od ulicy, wejście od podwórka z oknem wystawowym lub w przejściu przeznaczonym dla handlu ulicznego bądź na placu targowym itp.) albo wyposażenie techniczne świadczy o przeznaczeniu lokalu na cele przemysłowe, handlowe, biurowe itp.".

3. Lokale zajęte na hotele i pensjonaty uważa się za lokale użytkowe.

4. Za pomieszczenia (lokale) użytkowe uważa się zgodnie z art. 13 ust. 2 również pomieszczenia otwarte, jak place składowe. Natomiast nie uważa się za pomieszczenia tego rodzaju urządzeń przedsiębiorstw przemysłowych jak np. piece, kominy.

Do art. 14 ust. 1 pkt 1).

1. Z przewidzianego w art. 14 ust. 1 pkt 1) zwolnienia od podatku korzystają lokale zajmowane przez państwowe władze, urzędy i zakłady, a ponadto lokale zajmowane przez instytucje prawa publicznego. Za instytucję prawa publicznego uważa się wszystkie instytucje państwowe (zobacz uwagę 4 do art. 6 ust. 1 pkt 1), a także te instytucje, które zostały uznane wyraźnym przepisem prawnym za instytucje publiczno-prawne lub osoby prawa publicznego np.

1) Izby Rzemieślnicze oraz Związki Izb Rzemieślniczych (art 1 i art. 21 ust. 2 ustawy z dnia 19 lipca 1939 r. o Izbach Rzemieślniczych i ich Związku (Dz. U. R. P. z 1939 r. Nr 65, poz. 434 i z 1948 r. Nr 23, poz. 155).

2) Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych (art. 3 dekretu z dnia 3 stycznia 1947 r. o Państwowym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych (Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 72),

3) Centralny Związek Spółdzielczy (art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 21 maja 1948 r. o Centralnym Związku Spółdzielczym (Dz. U. R. P. z 1948 r. Nr 30, poz. 199 i z 1949 r. Nr 65, poz. 524),

4) Fundusz Wczasów Pracowniczych (art. 2 ustawy z dnia 4 lutego 1949 r. o Funduszu Wczasów Pracowniczych Komisji Centralnej Związków Zawodowych w Polsce (Dz. U. R. P. Nr 9, poz. 48),

5) Polska Izba Handlu Zagranicznego (art. 2 ust. 1 dekretu z dnia 28 września 1949 r. o utworzeniu Polskiej Izby Handlu Zagranicznego (Dz. U. R .P. Nr 53, poz. 403).

2. Wyjątki od zwolnień przewidzianych w art. 14 ust. 1 pkt 1) zawiera art. 14 ust. 2 zdanie pierwsze.

Do art. 14 ust. 1. pkt 2).

1. Co do określenia podmiotów gospodarki uspołecznionej i traktowania pod względem podatkowym przedsiębiorstw pod zarządem państwowym zobacz uwagi do art. 6 ust. 1 pkt 2).

2. Jeżeli instytucje publiczno - prawne oraz organizacje polityczne, społeczne lub zawodowe w zakresie swej działalności gospodarczej zajmują lokale na przedsiębiorstwa, lokale te wolne są od podatku od lokali.

3. Wyjątki od zwolnień przewidzianych w art. 14 ust. 1 pkt 2) zawiera art. 14 ust. 2 zdanie pierwsze.

Do art. 14 ust. 1 pkt 3).

1. Wyjaśnienia i zalecania zawarte w uwagach do art. 6 ust. 1 pkt 4) są w pełni aktualne także dla podatku od lokali.

2. Wyjątki od zwolnień przewidzianych w art. 14 ust. 1 pkt 3) zawiera art. 14 ust. 2.

Do art. 14 ust. 1 pkt 5).

Co do lokali reprezentacyjnych zobacz uwagę 4 do art. 6 ust. 2 pkt 2).

Do art. 14 ust. 1 pkt 6).

Lokale wynajęte bądź lokale oddane do bezpłatnego używania osobom trzecim lub lokale pozostawione przez właściciela do własnego użytku na jakiekolwiek cele, chociażby lokale te faktycznie nie były jeszcze używane, uważa się za lokale zajęte.

Do art. 14 ust. 2.

Co do określenia lokali służbowych i pracowniczych zobacz uwagę 5 do art. 6 ust. 2 pkt 2).

Do art. 15.

Jeżeli jedna i ta sama osoba (najemca) zajmuje w jednym budynku lokal mieszkalny oraz lokal (pomieszczenie) użytkowy, każdy z tych lokali stanowi oddzielną jednostkę podatkową.

Do art. 16 ust. 1 pkt 2) lit. a).

Na podstawie przepisów o najmie lokali od wszelkich lokali użytkowych, podlegających tym przepisom (nie podlegają jedynie lokale dziennie wynajmowane w hotelach, gospodach i w pensjonatach art. 1 ust. 2 lit. c) naj. lok.) pobiera się wpłaty na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej.

Na podstawie § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 września 1948 r. w sprawie zwolnień i ulg w opłacaniu czynszu za najem lokali mieszkalnych oraz wpłat na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej (Dz. U. R. P. z 1948 r. Nr 49, poz. 374 i z 1949 r. Nr 42, poz. 313), wolne są między innymi od wpłat na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej lokale użytkowe zajmowane przez:

1) spółdzielnie oraz przedsiębiorstwa pozostające pod zarządem organizacji spółdzielczych,

2) osiedlających się na obszarze Ziem Odzyskanych, w ciągu jednego roku od dnia rozpoczęcia tam działalności zawodowej:

a) rzemieślników, zatrudniających w swoich zakładach poza członkami rodziny nie więcej niż dwóch pracowników najemnych,

b) lekarzy, lekarzy dentystów, felczerów, uprawnionych techników dentystycznych, techników dentystycznych, położne i pielęgniarki (pielęgniarzy), nie zatrudnionych w zakładach społecznych służby zdrowia, zakładach opieki społecznej, w zakładach wychowawczych i zakładach leczniczych instytucji ubezpieczeń społecznych w pełnym wymiarze godzin ustalonych na podstawie art. 27 ustawy z dnia 28 października 1948 r. o zakładach społecznych służby zdrowia i planowej gospodarce w służbie zdrowia (Dz. U. R. P. z 1948 r. Nr 55, poz. 434 i z 1950 r. Nr 36 poz. 327),

c) lekarzy weterynarii, jeżeli nie są zatrudnieni w urzędach państwowych lub w zakładach i przedsiębiorstwach państwowych — w rozmiarze 42 godzin tygodniowo.

Do art. 16 ust. 1 pkt 2) lit. b).

Należny czynsz (wartość czynszowa) przyjmuje się za podstawę opodatkowania dla lokali użytkowych, podlegających przepisom o najmie lokali, od których nie pobiera się wpłat na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej (zobacz uwagę do art. 16 ust. 1 pkt 2) lit. a) oraz dla lokali użytkowych nie podlegających przepisom o najmie lokali, to jest dla lokali dziennie wynajmowanych w hotelach, w gospodach i w pensjonatach.

Do art. 16 ust. 2.

Okres za który należny czynsz (wartość czynszowa) lub wpłata na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej stanowi podstawę opodatkowania określa zarządzenie Ministra Finansów z dnia 16 kwietnia 1951 r. w sprawie określenia okresu za który należny czynsz (wartość czynszowa) lub wpłata na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej stanowi podstawę opodatkowania w podatku od lokali (Mon. Pol. Nr A—35, poz. 445).

Do art. 16 ust. 4.

1. Najemca, który przy wynajmie własnym kosztem odbudował lub wyremontował używany przezeń lokal obowiązany jest do świadczenia na rzecz wynajmującego czynszu na który z reguły składać się będzie zarówno świadczenie w gotówce, jak i równowartość kosztów odbudowy lub dokonanego remontu, jaka przypada stosunkowo na każdy rok tego okresu, w którym najemca w zamian za dokonaną odbudowę lub remont zwolniony jest od opłacania części bieżącego czynszu. W takich przypadkach zgodnie z podstawową zasadą, że podstawę opodatkowania stanowi pełny czynsz należny, do podstawy opodatkowania podatku od lokali należy wliczać również część czynszu, uiszczonego równowartością dokonanej odbudowy lub remontu.

2. Wyjaśnienia i zalecenia zawarte w uwagach do art. 8 ust. 3 są w pełni aktualne dla podatku od lokali.

Do art. 17 pkt 1 lit. a).

1. Omyłkowo wydrukowano wyrazy „sprzed 1 września 1946 r." powinno być „sprzed 1 września 1948 r.".

2. Lokalami mieszkalnymi od których czynsz z tytułu najmu pobiera się albo wartość czynszową ustala się w myśl przepisów o najmie lokali w dotychczasowej wysokości — sprzed 1 września 1948 r. (art. 3 naj. lok.) — są w myśl art. 3 ust. 1 naj. lok. oraz §§ 2 i 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 września 1948 r. w sprawie zwolnień i ulg w opłacaniu czynszu za najem lokali mieszkalnych oraz wpłat na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej (Dz. U. R. P. z 1948 r. Nr 49, poz. 374 i z 1949 r. Nr 42, poz. 313) lokale zajmowane przez:

1) pracowników państwowych oraz wszystkie inne osoby, których główną podstawą utrzymania jest stosunek pracy najemnej,

2) osoby, których główną podstawą utrzymania jest zawodowa twórczość albo działalność naukowa, oświatowa, artystyczna, literacka lub publicystyczna,

3) osoby, pobierające zaopatrzenie lub rentę z funduszów Państwa lub zakładu ubezpieczeń społecznych albo utrzymywane ze środków opieki społecznej,

4) pracowników pozostających czasowo bez pracy, zarejestrowanych w urzędach zatrudnienia, jako poszukujących pracy,

5) posłów na Sejm,

6) członków prezydiów rad narodowych, którym przysługuje stałe uposażenie (zryczałtowane diety) z tytułu pełnionych funkcji,

7) osoby, które pobierając naukę w szkołach wszelkich typów i stopni, bądź pozostają na wyłącznym utrzymaniu osób wymienionych w pkt 1)—4) lub osób, opłacających podatek gruntowy od przychodu rocznego, nie przekraczającego równowartości 60 q żyta, bądź utrzymują się ze stypendiów,

8) osoby uznane przez lekarza urzędowego za trwale niezdolne do pracy z powodu podeszłego wieku lub choroby, nie posiadające przy tym gospodarstwa rolnego ani innych źródeł utrzymania podlegających podatkowi dochodowemu,

9) uczniów zatrudnionych w zakładach przemysłowych i rzemieślniczych na podstawie pisemnej umowy o naukę, zarejestrowanej w trybie prawem przewidzianym, jeżeli pozostają oni na wyłącznym utrzymaniu osób wymienionych w pkt 1)—4) lub osób, opłacających podatek gruntowy od przychodu rocznego, nie przekraczającego równowartości 60 q żyta, bądź utrzymują się ze stypendiów,

10) członkowie spółdzielni pracy, objętych wykazami ustalonymi na podstawie wniosku właściwej centrali, przedstawianych przez Centralny Związek Spółdzielczy, wykazy te ogłaszane są w dziennikach urzędowych wojewódzkich rad narodowych (m.st. Warszawy i m. Łodzi),

11) rybaków morskich biorących bezpośredni udział w połowach oraz rybaków śródlądowych, których główną podstawą utrzymania jest wynagrodzenie przy połowach, polegające na udziale w wyniku połowu,

12) członków portowych zrzeszeń pracy, objętych wykazami właściwej władzy portowej,

13) rzemieślników, uprawnionych do zaopatrzenia lub renty, przewidzianej w pkt 3), zatrudniających nie więcej niż jednego pracownika,

14) sprzedawców (komisantów) prasy, których główną podstawę utrzymania stanowi sprzedaż gazet i książek w kioskach, nie prowadzących w tychże kioskach sprzedaży innych artykułów,

15) osoby, których główną podstawą utrzymania są doraźne posługi domowe (sprzątanie, mycie podłóg, pranie itp.). W tym przypadku zaświadczenie komitetu domowego lub blokowego, a w braku takich komitetów zaświadczenie administratora domu, potwierdzone przez władzę czynszową I instancji, zastąpi potwierdzenie wymagane przez § 11 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 września 1948 r. o właściwości władz i postępowaniu przy ustalaniu wysokości czynszu oraz przy wymiarze i ściąganiu wpłat na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 375),

16) osoby zamieszkałe i wykonujące zawód na obszarze gmin z wyłączeniem osiedli o charakterze miejskim oraz gmin uznanych za uzdrowiska na podstawie ustawy z dnia 22

marca 1922 r. o uzdrowiskach (Dz. U. R. P. z 1922 r. Nr 31, poz. 254, z 1928 r. Nr 36, poz. 331 i z 1934 r. Nr 110, poz. 976), a mianowicie:

a) rzemieślników, jeżeli zatrudniają w swoim zakładzie rzemieślniczym nie więcej niż jednego członka rodziny,

b) będących podatnikami podatku obrotowego lekarzy, lekarzy dentystów, uprawnionych techników dentystycznych, techników dentystycznych i felczerów, jeżeli są zatrudnieni w Zakładzie Lecznictwa Pracowniczego lub w zakładach społecznych służby zdrowia, ponadto lekarzy weterynarii, jeżeli są zatrudnieni na podstawie umowy o pracę w rzeźniach gminnych lub lecznicach zwierząt,

c) położne i pielęgniarki, (pielęgniarze), będące podatnikami podatku obrotowego,

17) będących podatnikami podatku obrotowego i wykonujących zawód na obszarze miasta oraz osiedli o charakterze miejskim i uzdrowisk:

a) lekarzy, lekarzy dentystów, felczerów, uprawnionych techników dentystycznych, techników dentystycznych, położne i pielęgniarki (pielęgniarzy), jeżeli zatrudnieni są w zakładach społecznych służby zdrowia, w zakładach opieki społecznej, bądź wychowawczych lub zakładach leczniczych instytucji ubezpieczeń społecznych w pełnym wymiarze godzin, ustalonym na podstawie art. 27 ustawy z dnia 28 października 1948 r. o zakładach społecznych służby zdrowia i planowej gospodarce w służbie zdrowia (Dz. U. R. P. z 1948 r. Nr 55, poz. 434 i z 1950 r. Nr 36, poz. 327),

b) osoby wymienione w lit. a) oraz lekarzy weterynarii, jeżeli są zatrudnieni w urzędach państwowych oraz w przedsiębiorstwach i zakładach państwowych — w rozmiarze co najmniej 42 godziny tygodniowo,

18) osiedlających się na obszarze Ziem Odzyskanych, w ciągu jednego roku od dnia rozpoczęcia tam działalności zawodowej:

a) rzemieślników zatrudniających w swych zakładach, poza członkami rodziny, nie więcej niż dwóch pracowników najemnych,

b) nie korzystających z ulg wymienionych w pkt 17) lekarzy, lekarzy dentystów, lekarzy weterynarii, uprawnionych techników dentystycznych, techników dentystycznych, felczerów, położne i pielęgniarki (pielęgniarzy).

Podkreślić należy, że osoby wymienione w pkt 1) — 4) nie opłacają czynszów w dotychczasowej wysokości sprzed 1 września 1948 r. jeżeli są one równocześnie podatnikami podatku obrotowego lub jeżeli wspólnie z nimi mieszka osoba będąca podatnikiem podatku obrotowego albo członkiem spółdzielni pracy, nieobjętych wykazami o których mowa pkt 10) jak również, że osoby wymienione w pkt 7) — 9) korzystają ze zwolnień jedynie w stosunku do jednej najmowanej izby.

3. Za najem lokali mieszkalnych zajmowanych przez najemców wymienionych w uwadze 2, wynajmujący nie ma prawa w myśl art. 3 naj. lok. żądania wyższego czynszu aniżeli czynszu w wysokości dotychczasowej tj. sprzed 1 września 1948 r., którym jest z reguły czynsz z miesiąca sierpnia 1939 r. przerachowany w myśl ustawy z dnia 28 października 1950 r. o zmianie systemu pieniężnego (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 469) w stosunku 100 do 3. W tych przypadkach podatek wynosi 100% podstawy opodatkowania czyli 100% czynszu z miesiąca sierpnia 1939 r. Z tego właśnie względu należy przyjąć, że w praktyce podatek od lokali wynosi w tych przypadkach 100% bieżąco płaconego czynszu, chyba, że podatnik przedstawi organowi finansowemu pochodzący od władzy czynszowej dowód stwierdzający, że „dotychczasowy" czynsz jest niższy od czynszu bieżąco płaconego.

Do art. 17 pkt 1) lit. b).

1. Przewidzianą w tym przepisie 10% stawkę podatkową stosuje się w szczególności w odniesieniu do lokali mieszkalnych, podlegających przepisom o najmie lokali, zajmowanych przez osoby nie wymienione w uwadze 2 do art. 17 pkt 1) lit. a) oraz w odniesieniu do lokali lub ich części wynajmowanych w domkach jednorodzinnych mających nie więcej niż 5 izb mieszkalnych, jeżeli mieszka w nich właściciel, a ponadto w przypadku uiszczenia przez najemcę czynszu w postaci zwrotu kosztów odbudowy lub w postaci dokonanego remontu, jeżeli najemca za wyłożoną kwotę zwolniony jest w całości lub w części od opłacania bieżącego czynszu (art. 16. ust. 4).

2. Nadmienia się, że w przypadku gdy lokal mieszkalny, podlegający przepisom o najmie lokali zajmowany jest przez osoby nie wymienione w uwadze 2 do art. 17 pkt 1) lit. a) czynsz ustala się od m^2 powierzchni użytkowej lokalu w wysokości stawek podanych w tabeli Nr 1, stanowiącej załącznik do naj. lok.

Jeżeliby w konkretnym przypadku czynsz był pobierany w kwocie niższej, podstawę opodatkowania stanowi czynsz obliczony w drodze przemnożenia liczby metrów kwadratowych powierzchni użytkowej lokalu przez stawki przewidziane w tabeli Nr 1.

Do art. 18 ust. 1 pkt 1).

Zajęcie lokalu następuje w dniu:

1) wynajęcia lokalu, oznaczonym w umowie najmu,

2) otrzymania lokalu do bezpłatnego używania, oznaczonym w umowie użyczenia,

3) w którym właściciel pozostawił lokal dotychczas nie zajęty względnie opróżniony do własnego użytku,

4) objęcia lokalu na podstawie udzielonego przydziału, wydanego przez władzę kwaterunkową.

Do art. 18 ust. 2 pkt 1).

Opróżnienie lokalu następuje w dniu zakończenia najmu lub użyczenia o ile równocześnie albo przed ich zakończeniem miało miejsce faktyczne opróżnienie lokalu przez najemcę.

Podatek targowy.

Do art. 19 ust. 1.

1. Osoby wykonujące świadczenia określone w art. 19 ust. 1 podlegają podatkowi targowemu zarówno w miastach jak i w gminach, niezależnie od tego czy osoby te trudnią się wykonywaniem tych świadczeń zawodowo czy też dorywczo oraz czy trudnią się one handlem przedmiotów nabytych czy też przez siebie wytworzonych.

2. Świadczenia podlegające podatkowi targowemu powinny odpowiadać następującym warunkom: osobistego wykonywania świadczeń przez podatnika, bez pomocy innych osób, oraz nie posiadania w celu ich wykonywania stałych miejsc sprzedaży w przypadku określonym w art. 19 ust. 1 pkt 1).

W razie nie dopełnienia jednego z powyższych warunków omawiane świadczenia nie będą podlegały podatkowi targowemu, lecz podatkowi obrotowemu.

3. Przepis art. 19 ust. 1 nakłada obowiązek podatkowy bądź na osoby wykonujące świadczenia rzeczy (pkt 1) — 3) bądź na osoby wykonujące świadczenia usług (pkt 4) i 5). Zauważyć należy, że spośród osób świadczących usługi i wykonujących swój zawód wędrownie tylko wędrowni fotografowie i portreciści podlegają podatkowi targowemu. Natomiast wędrowni rzemieślnicy (blacharze, kotlarze, ostrzący noże) podlegają podatkowi obrotowemu.

4. Za handel obnośny i domokrążny uważa się sprzedaż towarów ze skrzyni, kufra, walizy, kosza lub w inny sposób przenoszonych z miejsca na miejsce przez sprzedawcę.

5. Co do właściwości miejscowej organów finansowych do wymiaru i poboru podatku targowego zobacz uwagę do art. 1 ust. 3.

Do art. 19 ust. 2.

1. Jednorazowe lub chwilowe przeniesienie straganu, budki lub stoiska na inne miejsce, nie stanowi przeszkody do uznania tego straganu, budki lub stoiska za pozostające stale na tym samym miejscu.

2. Skrzyni, kufra, walizy, kosza, itp. nie uważa się za stałe pomieszczenie — nawet jeżeli stale z nich są sprzedawane towary.

Do art. 20 pkt 2).

Świadczenia wykonywane zórówno przez samych podatników prowadzących księgi, jak również na ich rachunek przez inne osoby podlegają podatkowi obrotowemu, a nie targowemu.

Fakt wykonywania świadczeń, określonych w art. 19 ust. 1 przez lub na rachunek podatnika prowadzącego księgi powinien być udowodniony przez przedstawienie odpisu karty rejestracyjnej upoważnionemu przez organ finansowy pracownikowi. Stwierdzenie powyższego faktu powinno być ujęte w protokół, który należy przesłać właściwemu organowi finansowemu, dla wykorzystania przy ocenie ksiąg.

Do art. 20 pkt 3).

1. Ze zwolnień przewidzianych w tym przepisie korzystają wszystkie osoby (o ile zachowały każdy, z wymienionych w tym punkcie warunków) niezależnie od tego, czy dostarczane przez

nich produkty zostały wytworzone przez nich, czy też przez inne osoby. Dostawa jednak do mieszkań produktów spożywczych przy użyciu roweru nie stanowi przeszkody do zwolnienia od podatku w przypadku, gdy dostawca dostarcza artykuły przez siebie wytworzone.

2. Przez dostawę rozumieć należy sprzedaż produktów spożywczych z równoczesnym dostarczeniem ich spożywcom do mieszkań.

Do art. 20 pkt 4).

Za gazety uważać należy wszelkie dzienniki, tygodniki, miesięczniki oraz inne czasopisma periodyczne.

Do art. 24 ust. 3.

Wyłączenie z podatku targowego i pociągnięcie do obowiązku wpłacania podatku obrotowego i dochodowego pozostawione jest decyzji właściwego organu finansowego. Zaleca się wykorzystywanie w pełni uprawnień wynikających z tego przepisu w stosunku do osób określonych w art. 19 ust. 1 pkt 2), 3) i 4), jeżeli wykonują one świadczenia w sposób uniemożliwiający systematyczny pobór należnego od nich podatku targowego, jak również w stosunku do innych podatników, co do których na podstawie materiałów, jakimi organ finansowy rozporządza, zostanie stwierdzone, że wpłacone przez nich kwoty z tytułu podatku targowego są zbyt niskie w stosunku do kwot, jakie przypadłyby od nich do uiszczenia z tytułu podatku obrotowego i dochodowego.

Podatek miejski.

Do art. 25.

1. Każda decyzja ustalająca lub zmieniająca wysokość podatku od lokali powoduje odpowiednie ustalenie lub zmianę wysokości podatku miejskiego. (art. 6 zob. pod.).

2. Z uwagi na to, że podatek miejski pobiera się w formie dodatku do podatku od lokali, a od zaległości w podatku od lokali nie pobiera się ani odsetek ani dodatku za zwłokę, również nie należy ich pobierać od zaległości w podatku miejskim.

Do art. 26.

Z art. 26 w związku z art. 2 ust. 2 zdanie pierwsze wynika, że, jeżeli powiatowa rada narodowa wprowadzi podatek miejski we wszystkich gminach, obowiązek podatkowy ciąży na podatnikach podatku od lokali, położonych na obszarze wszystkich gmin danego powiatu. W przypadku zaś, gdyby podatek został wprowadzony przez powiatową radę narodową tylko w kilku gminach, obowiązek podatkowy ciąży na podatnikach podatku od lokali położonych na obszarze tych gmin, w których podatek został przez powiatową radę narodową wprowadzony.

Do art. 28.

Co do zakresu powstania i wygaśnięcia obowiązku podatkowego zobacz uwagi do art. 18.

Podatek od zbytku mieszkaniowego

Do art. 29.

Części mieszkalne, które należy uważać za zbędne z reguły należy oceniać, biorąc pod uwagę ilość osób zamieszkujących lokal, a jedynie w wyjątkowych przypadkach należy brać pod uwagę przeznaczenie lokalu (np. zajmowanie jednego pokoju wchodzącego w skład większego lokalu, wyłącznie na akwarium).

Podatek od posiadania psów.

Do art. 31.

W przypadkach przewidzianych w § 14 pkt 5), 6) i 8), w których wolne jest od podatku posiadanie tylko jednego psa, przy opodatkowaniu następnych psów należy stosować stawki przewidziane dla drugiego i każdego dalszego psa.

Podatek od polowania i rybołóstwa.

Do art. 32.

1. Konieczność prawidłowego ustalania i poboru tych podatków wymaga porozumiewania się organów finansowych w tych sprawach z odpowiednimi komórkami prezydiów rad narodowych.

2. Jeżeli dzierżawca obwodu rybackiego posiada osobisty dowód rybacki, podlega on podatkowi od rybołóstwa zarówno z tytułu dzierżawy obwodu rybackiego jak i z tytułu posiadania osobistego dowodu rybackiego.

3. Obowiązek podatkowy ciąży na osobie, na którą wystawiony został osobisty dowód rybacki (karta rybacka) niezależnie od tego, czy osoba wykonuje zajęcie na rachunek własny czy też na rachunek innej osoby.

Do art. 33.

W przypadku gdy umowa dzierżawy obwodu łowieckiego lub rybackiego zawarta jest na okres dłuższy niż rok (dwu lub więcej lat), a wysokość należnego czynszu za każdy poszczególny rok podatkowy nie jest w umowie oznaczona, należy przyjąć, że czynsz z tytułu dzierżawy za każdy rok ustalono w częściach równych.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Do art. 38.

Wobec wejścia w życie ustawy o podatkach terenowych z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1951 r. obowiązek podatkowy ciąży na przedsiębiorstwach państwowych, dotychczas od podatku od nieruchomości zwolnionych jak np. Polskie Koleje Państwowe, „Polska Poczta, Telegraf i Telefon" oraz monopole państwowe już od roku 1951 zgodnie z wyjaśnieniami zawartymi w okólniku Ministra Finansów z dnia 9 maja 1951 r. w sprawie podatku od nieruchomości podmiotów gospodarki uspołecznionej (Mon. Pol. Nr A—40, poz. 512), przy czym za podstawę opodatkowania dla budynków użytkowych, stanowiących własność bądź będących we władaniu tych przedsiębiorstw przyjmować należy pełną wartość budynków będącą podstawą amortyzacji, ustaloną na dzień 31 grudnia 1950 r.

Dyrektor Departamentu S. Kołakowski

Redakcja i Administracja Dziennika Urzędowego Ministerstwa Finansów, Warszawa, ul. Wileńska 2/4.

Prenumerata wynosi: rocznie — zł 60; półrocznie — zł 33; kwartalnie — zł 18.

Należność za prenumeratę należy wpłacać z góry na 15 dni przed rozpoczęciem kwartału kalendarzowego na konto czekowe Administracji Dz. Urz. Min. Finansów w P. K. O. w Warszawie Nr I-4428/431.

Inne ogłoszenia — zł 2,70 za 1 mm szerokości jednej szpalty.

Reklamacje z powodu nieotrzymania poszczególnych numerów wnosić należy do Administracji.

Cena zł 2,25

ODBIORCA:

Druk. PWPW. Warszawa, ul. Sanguszki 1. Zam. 14648 2-B-31897. 15.000